

نام:	باسمه تعالی	ماده درسی: منطق دهم انسانی
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان ایلام	تاریخ آزمون: / ۳ / ۱۴۰۱
کلاس:	آموزش و پرورش شهرستان ایلام	مدت آزمون: ۷۵ دقیقه
دبیرستان: دخترانه فضیلت	آزمون پایانی	طراح:
تعداد سؤال: ۲۱	سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰	تعداد صفحه: ۳

ردیف	شرح سوالات	نمره						
۱	<p>صحیح و خطا را مشخص کنید:</p> <p>الف) ارسطوئیان گفته اند .انسان حیوان ناطق است.</p> <p>ب) عمل تعریف اختصاص به مراحل اولیه ی زندگی ما دارد.</p> <p>ج) استدلال کردن و دلیل آوردن عالی ترین فعالیت ذهن بشر است.</p> <p>د) هرگاه یک قضیه ی کلی درست باشد قطعاً قضیه ی متضاد آن غلط است .</p> <p>ه) انسان برای رسیدن به معلومات جدید معمولاً از سه نوع استدلال استفاده می کند .</p> <p>و) شکل سوم قیاس بدیهی است یعنی ذهن به طور طبیعی نتیجه را می پذیرد و نیاز به اثبات ندارد.</p>	۱/۵						
۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:</p> <p>الف) مهمترین فعالیت روح انسان ..... است.</p> <p>ب) نزدیک ترین جنس به یک نوع را ..... می گویند.</p> <p>ج) اگر موضوع قضیه شخص یا چیز یا مجموعه ی معینی نباشد و شامل افراد و چیزهای متعدد شود به آن قضیه ..... می گویند.</p> <p>د) سرایت دادن حکم یک موضوع به موضوعی دیگر به دلیل مشابهت آن دو با یکدیگر را ..... می نامند.</p> <p>ه) رسم تام از انضمام ..... و ..... تشکیل می شود.</p>	۱/۵						
۳	<p>هر یک از موارد سمت راست با کدام مورد از سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد اضافی است)</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 20%;">برهان</td> <td>الف) استدلالی که از قضایای مشهور و مسلم و مورد قبول مخاطب تشکیل می شود و طرف مقابل را قانع می کند.</td> </tr> <tr> <td>خطابه</td> <td>ب) استدلالی که در مقدمات آن از مواد و محتوای یقینی استفاده می کنند و نتیجه ی یقینی می دهد .</td> </tr> <tr> <td>جدل</td> <td></td> </tr> </table>	برهان	الف) استدلالی که از قضایای مشهور و مسلم و مورد قبول مخاطب تشکیل می شود و طرف مقابل را قانع می کند.	خطابه	ب) استدلالی که در مقدمات آن از مواد و محتوای یقینی استفاده می کنند و نتیجه ی یقینی می دهد .	جدل		۰/۵
برهان	الف) استدلالی که از قضایای مشهور و مسلم و مورد قبول مخاطب تشکیل می شود و طرف مقابل را قانع می کند.							
خطابه	ب) استدلالی که در مقدمات آن از مواد و محتوای یقینی استفاده می کنند و نتیجه ی یقینی می دهد .							
جدل								
۴	<p>در سوالات زیر پاسخ درست را انتخاب کنید .</p> <p>الف) کاری که برای رسیدن به چیستی یک مفهوم انجام می دهیم چه نام دارد؟ (۱) استدلال (۲) تعریف</p> <p>ب) اگر باران ببارد. گیاهان شاداب می شوند. یک قضیه ی ..... است . (۱) حملی (۲) شرطی</p> <p>ج) در شکل دوم قیاس اقترانی چند ضرب منتج وجود دارد ؟ (۱) چهار (۲) شش</p>							
ادامه ی سوال ها در صفحه ی دوم								

ردیف	شرح سوالات	نمره
	به سوال های زیر پاسخ کوتاه بدهید	
۵	در قضیه ی مقابل نوع قضیه و موضوع را تعیین کنید. ((اوبا خوشحالی به کلاس آمد)).	۰/۵
۶	اقسام قیاس اقترانی را نام ببرید .	۰/۵
۷	برای مفهوم «آب» یک مورد ذاتی و عرضی بنویسید. الف) آب: ذاتی (.....) عرضی (.....)	۰/۵
۸	در تعاریف زیر کدامیک از قواعد تعریف رعایت نشده است. الف) نور: نیروی شبیه وجود ب) ماهی: حیوان شناور در دریا	۰/۵
۹	باتوجه به نسبت های چهارگانه هریک از موارد ((الف)) و ((ب)) با کدام شکل مطابقت دارد؟ الف) میوه و شیرین ب) موحد و مشرک. ۱ - دو دایره مجزا ۲ - دو دایره همپوشان ۳ - یک دایره	۰/۵
۱۰	در جمله زیر یک تصور جزئی و یک تصور کلی پیدا کنید... ((آب دریا چه ی ارومیه در حال خشک شدن است.)) الف) تصور جزئی (.....) ب) تصور کلی (.....)	۰/۵
۱۱	اقسام تعریف را در تعاریف زیر مشخص کنید. الف) انسان: جسم نامی نویسنده ب) جسم: جوهر دارای ابعاد سه گانه ج) حیوان: جوهر حساس	۰/۷۵
۱۲	نوع هریک از قضایای شرطی منفصل را مشخص نمایید. (حقیقی - مانعه الجمع) الف) عالم یا حادث یا قدیم ب) نمره منطق مریم یا هجده است یا شانزده ج) این گل یا قرمز است یا زرد	۰/۷۵
۱۳	در قضا یای زیر ماده ی هر قضیه از چه راهی به دست آمده است . الف) برف سفید است . ب) هر معلولی علت دارد. ج) آهن هادی الکتریسیته است . د) گلستان اثر سعدی است.	۱
ادامه سوال ها در صفحه ی سوم		

ردیف	شرح سوالات	نمره								
۱۴	ابتدا شکل قیاسهای زیر را مشخص کنید. سپس نتیجه آنها را بنویسید. الف) هر آهویی دهنده است هر آهویی علفخوار است ب) بعضی الف ب است هر ب ج است ج) هر الف ب است هیچ ج ب نیست د) هر انسانی حیوان است هر کاتبی انسان است	۲								
۱۵	هر یک از اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) برهان انی ب) قضیه ج) مغالطه د) قیاس استثنایی	۲								
۱۶	جدول زیر را کامل کنید: <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>قضیه (اصل)</td> <td>عکس مستوی</td> <td>تناقص</td> <td>متضاد</td> </tr> <tr> <td>هیچ انسانی سنگ نیست.</td> <td>الف) .....</td> <td>ب) .....</td> <td>ج) .....</td> </tr> </table>	قضیه (اصل)	عکس مستوی	تناقص	متضاد	هیچ انسانی سنگ نیست.	الف)	ب)	ج)	۱/۷۵
قضیه (اصل)	عکس مستوی	تناقص	متضاد							
هیچ انسانی سنگ نیست.	الف)	ب)	ج)							
به سوال های زیر پاسخ کامل بدهید:										
۱۷	چرا اجتماع وار تفاع نقیضین محال است؟	۰/۵								
۱۸	استقرای تام و استقرای ناقص را با هم مقایسه کنید.	۱								
۱۹	از میان کلیات خمس ((جنس)) را با مثال توضیح دهید.	۱								
۲۰	به چه دلیل استدلالهای زیر مغالطه است. الف) خفاش پرنده است. بعضی پرندگان تخم گذار است. پس خفاش تخم گذار است ب) در باز است باز پرنده است پس در پرنده است	۱								
۲۱	اگر منطق ابزار استدلال های بشری است. پس چرا با کاربرد آن نمی توان به معلومات جدید دست یافت؟	۱								
۲۰	جمع کل	سربلند و پیروز با شید.								

باسمه تعالی	
راهنمای تصحیح امتحان درس منطق	رشته ی ادبیات و علوم انسانی
سال دهم آموزش متوسطه	تاریخ آزمون:
دبیرستان: نمونه فضیلت	طراح:

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	صحیح وخطا را مشخص کنید . الف) صحیح (ب) غلط (ج) صحیح (د) صحیح (ه) صحیح (و) غلط (هرمورد ۰/۲۵)	۱/۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید الف) تفکر (ب) جنس قریب (ج) محصوره (د) تمثیل (ه) جنس قریب و عرض خاص (هر جای خالی ۰/۲۵)	۱/۵
۳	الف) جدل (ب) برهان (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۴	الف) تعریف (ب) شرطی (ج) چهار (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	نوع قضیه(حملی) موضوع (او) (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۶	۱)حملی ۲)شرطی (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۷	ذاتی آب :جسم یا مایع یا... عرضی آب: شیرین یا شور یا بی رنگ یا... (برای هر کدام یک مورد) (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۸	الف) معرف از معرف روشن تر نیست (ب) مانع نیست (یا اعم از معرف است) (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۹	الف) شکل ۲ (من وجه) (ب) شکل ۱ (تباین) (هرمورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	تصور جزئی: دریاچه ی ارومیه کلی: آب یا خشک (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	الف) رسم ناقص (ب) حد تام (ج) حد ناقص (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۲	الف) حقیقی (ب) مانع الجمع (غیر قابل جمع در صدق) (ج) مانع الجمع (غیر قابل جمع در صدق) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۳	الف) احساس (ب) بداهت (ج) تجربه (د) متواترات (هر مورد ۰/۲۵)	۱
	ادامه پاسخ ها در صفحه دوم	

۲	الف) شکل سوم ب) شکل اول ج) شکل دوم د) شکل چهارم نتیجه: بعضی دونده علفخوار است نتیجه: بعضی الف ج است نتیجه: هیچ الف ج نیست نتیجه: بعضی حیوان کاتب است (تشخیص شکل هر مورد ۰/۲۵) (نتیجه هر مورد ۰/۲۵)	۱۴
۲	الف) برهان اِنی: اگر از معلول به علت پی برده شود آن را «برهان اِنی» می گویند. (ص ۷۵) ب) قضیه: جمله های خبری هستند که قابلیت درست و غلط بودن را دارند. (ص ۳۲ و ۳۳) ج) مغالطه: استفاده از شکل ظاهر استدلال و مخفی کردن صورت یا ماده ی غلط آن استدلال به منظور مخدوش کردن ذهن مخاطب است. (ص ۸۰) د) قیاس استثنایی: قیاسی است که نتیجه ی استدلال یا نقیض نتیجه در یکی از دو مقدمه آمده است. (ص ۶۳) (هر مورد ۰/۵)	۱۵
۱/۷۵	الف) هیچ (۰/۲۵) سنگ انسان (۰/۲۵) نیست (۰/۲۵) ب) بعضی (۰/۲۵) انسان سنگ هستند (۰/۲۵) ج) هر (۰/۲۵) (انسانی سنگ است. ۰/۲۵)	۱۶
۰/۵	یعنی محال است که هر دو قضیه درست (۰/۲۵) یا هر دو غلط باشد (۰/۲۵)	۱۷
۱	استقرای تام: در آن همه ی موارد جزئی رامی آزمایند و سپس حکم کلی می کنند. استقرای ناقص: در آن برخی از موارد جزئی رامی آزما یند و سپس نتیجه ی به دست آمده را به کل موارد سرایت می دهند. (ص ۵۳) (هر مورد ۰/۵)	۱۸
۱	برخی از مفاهیم ذاتی به بیش از یک ذات اختصاص دارد. یا مشترک میان چند ذات (۰/۵) مثلاً: حیوان دارای انواعی مانند انسان، اسب، گربه..... است و شکل هم دارای انواعی مانند مثلث، مربع..... می باشد (۰/۵) (ص ۲۰)	۱۹
۱	الف) شرایط انتاج قیاس مراعات نشد. یا کبری قیاس کلی نیست. پس مغالطه است. (۰/۵) ب) استدلال دارای حد وسط نیست یا حد وسط در هر دو مقدمه به یک معنی نیست یا در مقدمه اول باز به معنای باز بودن در اطلاق است، در مقدمه ی دوم به معنای یک پرنده است. (ص ۸۰) (۰/۵)	۲۰
۱	منطق بیان قواعدی است که انسان به طور طبیعی در هنگام فکر کردن آن ها را بکار می برد. آموختن منطق برای کم کردن خطاست. نه این که هر کس علم منطق را نداند. نمی تواند فکر کند. (۰/۵) (ص ۶۷) زیرا منطق صورت اندیشه را ارزیابی می کند، در حالیکه پیشرفت علوم به ماده و محتوای آنها است. (۰/۵)	۲۱
۲۰	جمع نمره	